Farní zpravodaj

Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec

Číslo 8/2017 Září 2017

Rady zkušeného ďábla: satira na smrtelně vážné téma

Přestože C. S. Lewise (1898 – 1963) nejvíce proslavilo 7 dílů Kronik Narnie, je autorem několika významných děl. Přední místo patří Radám zkušeného ďábla (1942), které díky své duchaplnosti a pravdivosti mají významnou pozici v rámci spirituální literatury (křesťanské). Toto dílo můžeme klidně nazvat klasickým.

Spisovatel Clive Staples Lewis se narodil 29. listopadu 1898 v Irsku. Studoval a přednášel na oxfordské univerzitě. Později působil jako profesor středověké a renesanční literatury v Cambridge. Byl zároveň odborníkem na řeckou a latinskou literaturu, filozofii a historii anglického jazyka. Dlouhá léta byl ateistou. Svou konverzi na křesťanskou víru popsal v knize Zaskočený radostí. Díky výjimečné logice a duchaplnosti, propojenými s literárním nadáním a fantazií se stal jedním z nejslavnějších křesťanských autorů své doby. Z pohledu dneška je významným klasikem svého žánru. Zemřel v roce 1963 na srdeční příhodu. Z jeho nejznámějších prací zmiňme například Velký rozvod, Hovory o víře, Čtyři lásky atd.

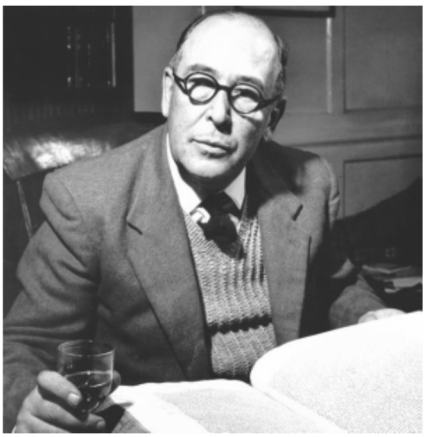

Otec lži obecně

Zlo, personifikované v ďáblu, je velké téma, která se táhne dějinami lidstva od nepaměti. Ale až křesťanství dalo ďáblu přesnější definici. Definovalo jeho vznik, jeho dosah. Nechápe ho jako protipól či opak samotného Boha. Ani ho nepovažuje za sílu rovnocennou síle Boží. Ďábel je bytost stvořená, transformována z padlých andělů. V křesťanském chápání získává ďábel svou oběť útokem na nejslabší místo, respektive prostřednictvím vášní, které svou vysokou inteligencí snadno odhalí. Navíc když ďábel předkládá blud, obaluje ho částečkami pravdy. Když předkládá hřích, obaluje ho do obalu ctností … a kniha C. S. Lewise je postavena přesně na této logice, na těchto pilířích.

Charakteristika díla

Rafinované útoky ďábla na lidskou bytost zaměstnávaly představivost mnohých autorů odedávna (snad nejslavnějším se stal Goetheho Faust). C. S. Lewisovi se však ve své knize podařilo přímo geniálně "vcítit" do strategie zla, do snování sítě, v níž se má ocitnout lidská duše jako kořist. Rady zkušeného ďábla jsou poměrně neobvyklým literárním útvarem: někteří knihu považují za román epištolární (psaný formou dopisů) a zároveň satirický. Jiní ji zase přiřazují k dílům literatury naučné z oblasti křesťanské apologetiky. Ať je to jakkoli, tato pozoruhodná kniha stojí na hranici žánrů a připomeňme, že autor ji věnoval svému příteli a kolegovi, velkému spisovateli J. R. R. Tolkienovi.

Paradoxní logika knihy

Rady je třeba od první věty číst "převrácenou logikou", což vyžaduje od čtenáře zpočátku malý mentální trénink. Bůh je v textu označován za "nepřítele" a satan – z pohledu ďábla – za "našeho otce (v hlubinách)". Určitě to nebylo snadné psát po celou dobu z hlediska logiky, která je opačná ke křesťanskému myšlení, cítění. Nakonec sám autor přiznává, že při psaní knihy jeho představivost byla "plná prachu, hrubého písku, žízně" a vše ho svrbělo. "Bylo nutné vyhnout se každému náznaku krásy, svěžesti a geniality. Skoro mě to udusilo ještě před

dokončením. Kdybych psal dál, udusilo by to i čtenáře." Výsledek však stojí za to: Lewis přinesl unikátní, ačkoli fiktivní ponor do světa ďábla, do jeho úkladů a zvrácené logiky.

O vzniku knihy

Rady zkušeného ďábla (angl. The Screwtape Letters) vznikly během 2. světové války a původně vycházely anglikánském periodiku The Guardian. Setkaly se s obrovským zájmem a uznáním. Kniha se skládá z 31 kapitol – z 31 dopisů, kterými strýc Zmarchrob radí svému synovci Tasemníkovi, jak se zmocnit duše mladého muže, čerstvého konvertity, pojmenovaného "pacient". Mnozí Lewisovi současníci se domnívali, že sám poctivě studoval morálku a asketickou teologii. Autor však za hlavní a klíčový zdroj označil něco jiného: vlastní srdce. A zde zmiňme, že například v USA (ale i jinde ve světě) studenti na některých gymnáziích pravidelně dostávají zadání napsat fiktivní dopis jednoho ďábla svému kolegovi, přičemž předmětem zájmu má být získání duše konkrétního studenta. Tedy hluboká introspekce, ponor do nejchoulostivějších míst vlastní duše. Je to zajímavý duchovní úkol pro kohokoliv, možná výborný námět na samotné exercicie.

Lewis a otázka ďábla

Autor přiznává, že nevěří v ďábla jako v sílu, která působí proti Bohu a je věčná, nestvořená. Věří jen v ďábly, kteří vznikli z padlých andělů. "Svojí podstatou se od andělů neliší, ale jejich povaha je zvrácená. Ďábel je opakem anděla, podobně jako je špatný člověk opakem dobrého člověka. Satan, vůdce či vlastně diktátor ďáblů, není opakem Boha. Je opakem archanděla Michala."

V úvodu knihy autor zdůrazňuje to, co si opakovaně zvykli zdůrazňovat i exorcisté: v otázce existentce ďáblů se lidé dopouštějí dvou zásadních omylů. Buď v ně nevěří, nebo naopak, až příliš se o ně zajímají. Podle Lewisových slov mají démoni z těchto dvou chyb stejnou radost, neboť "materialisty i čaroděje vítají se stejným nadšením".

Pekelná kancelář

Pokud jde o zlo jako takové, autor v doslovu k textu z roku 1962 vysvětluje, proč svou knihu situoval do pomyslného byrokratického aparátu pekla na způsob kanceláře, z níž vycházejí povely a do níž přicházejí hlášení. Lewis postřehl, že to největší zlo se neodehrává v špinavých "hnízdech zločinu", ale plánují ho "v čistých, vyhřátých a dobře osvětlených místnostech s koberci tiší, dobře oblečení a nahladko oholení muži s dokonalou manikúrou, kteří nepotřebují zvyšovat hlas". Proto i jeho symboly pekla připomínají v něčem úřad policejního státu, případně kancelář strohého obchodního sdružení.

Modlitba

Velmi rafinovaně a důmyslně poučuje Zmarchrob svého synovce o modlitbě. "Nejlepší by bylo, kdyby se Ti podařilo pacientovi zcela zabránit v tom, aby se modlil." Zdůrazňuje, že někteří intelektuálové začínají propagovat moderní myšlenku modlitby, při které netřeba pohybovat ústy a ohýbat kolena, ale stačí se naladit vnitřně na lásku a oddat se zbožně prosebnému pocitu. Je to však velmi riskantní cesta. Lewis podotýká, že "chytráky a líné pacienty tak můžeš vodit za nos pěkně dlouhou dobu. Přinejmenším je můžeš přesvědčit, že na poloze těla při modlitbě vůbec nezáleží. Oni totiž neustále zapomínají, že jsou zvířata, a cokoli se děje s jejich tělem, ovlivní to i jejich duši".

Princip vlnění

Lewis se v ďáblových dopisech zabývá myšlenkou "vlnění" či jistého kolísání, které doprovází lidský život jako nepsaný zákon. Právě ono však vstupuje dennodenně do hry a pro ďáblovo pokušení má velký význam. V člověku se střídají "období citové hojnosti a svěžesti s obdobími skleslosti a chudoby … abychom se mohli rozhodnout, jak ho nejlépe využít, musíš odhadnout, jak toto období chce využít Nepřítel, a potom udělat přesný opak". Ďábel zároveň poučuje svého mladšího kolegu, že právě období poklesu poskytují jedinečnou příležitost na smyslové pokušení především v sexuální oblasti. Neboť v takovém stavu je sice touha relativně nízká, jenže schopnost odolat pokušení nejslabší: a to je klíčové.

Šesté přikázání
Velký prostor věnuje Lewis tomuto choulostivému tématu. Jelikož "pacient" je mladý muž, který si chce založit rodinu, téma žen a tělesnosti je mimořádně důležitá. Lewis nepřímo varuje před falešným, už v těch časech velmi moderním přesvědčením, že manželství po vyprchání zamilovanosti již není závazné. Svátostné manželství, kde jsou dva "jedním tělem", v dobrém i zlém, přestávalo být v módu již v Lewisových časech a autor se k tomu staví kriticky. Ústy Zmarchroba se vyjadřuje i k nezřízenému sexuálnímu životu: "Ať zapomenou, že člověk, kterému říkají Pavel, nemluvil jen o manželských párech." Podle něj se totiž dva stávají "jedním tělem" při obyčejné souloži. A to je právě to klíčové, co lidé jakoby nevnímají, nepřipouštějí. Lewis z negativní role v procesu liberalizace sexu a z podsouvání pokroucených hodnot usvědčuje "velké mistry" – především populární umělce v showbyznysu a reklamní firmy, jejichž vysunutou rukou jsou média.

Idea Boha
Ďábel v Lewisově knize není schopen pochopit Boží lásku hloubce její tajemství nebo připustit možnost čistých, nezištných pohnutek lidského chování, lidských ctností. Toto zůstává pro něj tabu. Autor to vyjádřil ústy Zmarchroba i takto: "Musíme si přiznat, že všechny ty řeči o jeho lásce k lidem a o tom, že sloužit mu znamená dokonalou svobodu, nejsou (jak bychom rádi věřili) pouhou propagandou, ale děsivou pravdou … Nepřítel chce svět plný bytostí, které s ním budou sjednoceny, ale přitom samostatné a jedinečné." Nebo na jiném místě: "Ale nikdy nezapomínej na to, že On tu všivou havěť skutečně miluje a jedinečnosti každého z nich připisuje absurdní hodnotu … Chvástá se (obávám se, že upřímně), že tehdy, když se mu zcela vydají do rukou, stanou se více sami sebou než kdykoliv předtím." Milost posvěcující, která člověka chrání, popisuje ďábel jako "dusivý mrak", který mu brání napadnout pacienta. Je to podle něj Nepřítelova" nejbarbarštější zbraň a objevuje se zpravidla tehdy, když je přímo přítomen v pacientovi jedním ze způsobů, které ještě nebyly plně klasifikovány".

Další zpracování knihy

Ačkoliv čtenáři roky trvali na tom, aby Lewis napsal pokračování své úspěšné knihy, nestalo se tak. Po letech ještě vznikla esej Přípitek zkušeného ďábla (Screwtape proposes a Toast), která se zabývá vztahem demokracie a vzdělání. Pokud však jde o samotné Rady a impulsy pro další tvůrce, v roce 1994 vyšla v Británii kniha ve formě komiksu. Americký filmový gigant Twentieth Century Fox koupil autorská práva k filmu už v 50. letech dvacátého století, ale až v roce 2012 spatřila světlo světa animovaná verze slavné literární předlohy. Především v anglicky mluvícím světě se kniha opakovaně stávala a stává tématem úspěšných, komorně laděných divadelních představení.

U nás jako poslední vydalo knihu nakladatelství Návrat: http://www.navrat.cz/rady-zkuseneho-dabla-c-s-lewis/d-70503/

(podle KN)

Šest skvělých tipů, jak se bránit proti ďáblu

Na první pohled vypadá boj s ním prohraný – protože logicky, jako duchovní bytost pocházející z řad andělů (i když padlých), je kapacitně nad námi. Máme

šanci na úspěch proti jeho pokušením, překážkám a vlivu? Odpověď je jasná: ano. Ačkoli je fakt, že nemůžeme soupeřit ani s jeho rozumovými schopnostmi, natož s jeho mocí, kterou jako padlý anděl má, není náš boj s ním beznadějný – ba právě jsme v neuvěřitelně výhodné pozici. Samozřejmě: jestliže známe a držíme se potřebných rad, jak na to. Začneme?

1. Každý den se znovu rozhodnout pro Boha

Ten, kdo má absolutní moc nad ďáblem, je Bůh – Stvořitel a Vládce. Ďábel ví, že nemá šanci sáhnout na něco, co mu patří. Ti z nás, kteří byli křtem označení jako Boží synové a dcery, patří Bohu. "Narušit" tuto hradbu ochrany může však naše svobodné rozhodnutí, a to především v hříchu a pokušení, když (protože hřích je vědomé a dobrovolné – tedy svobodné – překročení Božích pravidel ve vážné věci) dáváme šanci ďáblu přetáhnout nás na svou stranu. Dělá to často skrze zpochybňování naší hodnoty jako člověka v jakékoliv oblasti. (Toto nedám … Kde je Bůh, proč mi nepomůže? Už nemohu, není tu nikdo, kdo by byl blízko…) Bůh se nás nevzdává, stále o nás stojí – a je neuvěřitelné sledovat třeba jen stopy v Písmu, jak si nás vyvolil. (zkuste zadet do vyhledávače v on-line Bibli slovo vyvolil) Potřebuje to od nás však slyšet znovu denně, že jsem se rozhodl POUZE PRO NĚJ. Toto vyjádření je zároveň obnovením oné hradby proti pokušením (a je velmi účinné použít ji i právě v konkrétní situaci, kdy pokušení či těžkost cítíme). Jak to udělat? Stačí celkem jednoduše – řekni si, opakuj: "Jsem Boží dítě. Jsem vykoupen. Ježíš za mě zemřel a Bůh mě miluje. Nikdy mě neopustí. Patřím Bohu." Ztotožni se s tím, co říkáš.

2. Jednej, smýšlej a rozlišuj podle Božích pravd

Pokud to ale chceš dělat důsledně, chceš smýšlet a žít tak, jak od tebe očekává Bůh (a tím svým životem potvrzovat Boží vlastnictví nad tebou a své synovství v něm), potřebuješ ho znát důkladně. Otevři tedy Boží slovo! Hledej v něm odpovědi na tvé otázky a situace, poznávej Boha a objevuj jeho doporučení pro tvůj život. Napiš si texty, které se tě v té době dotýkají, na viditelné místo a opakuj si je jako podporu a střelnou modlitbu. Denní čtení Písma ti přinese kromě jistoty poznání a přítomnosti Boha i dar rozlišovat věci podle toho, co od tebe v dané situaci (i když je to pokušení) Bůh očekává.

3. Posilni svůj tým obrany

Bůh je na tvé straně, ale není to jen on, kdo bojuje za tebe. Bůh jako nejlepší psycholog a stratég ti nabízí kompletní tým na tvou ochranu a podporu, aby ses necítil sám. Na prvním místě máš osobního strážce: je jím tvůj anděl. Doporučuje se silná krátká střelná denní modlitba k němu a budování vztahu s ním. Je mnoho svědectví o jeho zásahu v pravý čas. Dále je zde Panna Maria

– to ona rozšlapala hadovi (ďáblu) hlavu. Ďábel se jí bojí právě proto, že není duchovní bytostí, ale člověkem plným milosti. Pros ji o pomoc v modlitbě. Výborně zabírá nošení zasvěcené medaile Panny Marie – a to nejen na krku, ale i pod polštářem, v oblečení, při dokladech. Navíc: ďábel nenávidí růženec! I když se ti zdá zastaralý, funguje neuvěřitelně jako obranná zbraň proti němu. Tedy – vrať se k němu. Vynikajícím ochráncem je i archanděl Michal, vůdce nebeského vojska. Modlitbu k němu najdeš kdekoliv na netu – a naučíš se ji za tři dny. Pokud již zažíváš a pociťuješ útoky ďábla, obrať se s modlitbou na sv. Benedikta – doporučuje se nosit jeho medaili. Je speciálním ochráncem před ďáblem hlavně pro ty, kteří slouží!

4. Použij povolený doping

Každý bojovník zvyšuje svou bojeschopnost. Proč by si to neměl udělat ty? Máš toho stejně k dispozici více než dost. V první řadě je to Eucharistie a slavení

mše, pravidelná sv. zpověď. Z pomocných "dopingů" je tu i síla svěcené vody nebo exorcizované soli. Zatím se svěcená voda neprodává, ale kněz ti ji kdekoliv rád dá. Ze zkušeností exorcistů je jasné, že ďábel ji neumí vystát. Proč tedy nemít u dveří svého domu či bytu kropenku? Kolik trvá jedno přežehnání sebe či dětí před odchodem z domu? V kritickém případě se doporučuje kropit svěcenou vodou i v okamžiku pokušení či těžké situace doma. Ukaž ďáblu, komu patří tvůj dům, tvé auto, tvé pracoviště či alespoň pracovní stůl. Pokud nosíš v peněžence fotky těch nejmilejších, nejdůležitějších osob, pokud je máš vystavené i doma na poličce či v práci u počítače, proč ti chybí ti skutečně nejdůležitější? Ačkoli to někdo považuje za přežitek a bigotnost, nedej se splést. Kříž nade dveřmi, obraz Matky Boží, Božího milosrdenství, tvých patronů – vše požehnané – je zosobnění jejich přítomnosti, přivolávání jejich pomoci tam, kde právě jsi. Proč by ses měl toho vzdát?

5. Pozor na tři "P"

Ďábel ti nikdy neřekne: Aha, tady jsem, pozor na mě. Má na to své skryté praktiky, které se dají shrnout do tří "P": pýcha, peníze, pokušení vášní. Dobře se na sebe podívej: máš problém být pokorný? Stále kritizuješ, brbleš, nepřijímáš druhé – ani jejich názor, ani jejich pracovní postup, ani jejich rasu …

Nedokážeš uhasit svou žízeň po penězích, po tom, co ještě nového mít (neboť tak utvrdíš svůj společenský status), nechce se ti dělit se, žít skromněji, vnímat ty, co jsou na tom hůře než ty a být jim blízko každou korunou, kterou máš? Považuješ učení Církve o čistotě, zdrženlivosti, antikoncepci, pornografii, potratech, eutanazii, věrnosti, prioritním postavení manželství jako muže a ženy za blbost? Pozor, to je lep – a těžko se z něj dostává. Je na tvém rozhodnutí i nyní být Boží v těchto věcech, i když se zdají být takové příjemné a takové neškodné. Není to o tom, že ti Bůh nedopřeje dobré věci, ale o tom, abys neztratil kontrolu nad hranicí, za kterou je již ďáblovo území a která je velmi tenká.

6. Udělej to, co by ďábel nikdy neudělal

Co je to? Jednoduché tři věci: půst, almužna a rozhovor s Bohem. Ďábel se neumí zříkat věcí, on umí jen brát. Dává, ale proto, aby si připoutal někoho

k sobě, nedělá to nezištně. Neumí rovnocenně mluvit s Bohem, protože ho nemiluje. Pokud vložíš do svého života ještě i tyto tři věci, tvá ochrana se maximálně posílí. Vykročte do každého dne v pokoji, Bůh o našem boji se Zlým ví. A dodržování pravidel ocení. Vždyť: Nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou. Spíše se bojte toho, který může i duši i tělo zahubit v pekle. Neprodávají se dva vrabci za halíř? A přece ani jeden z nich nepadne na zem bez vědomí vašeho Otce. Vy však máte spočítané i všechny vlasy na hlavě. (Mt 10, 28-30)

(podle Cesta+)

Poznání Boha motivuje ke konání dobra

Pokud chceme mluvit o poznání Boha, není možné zcela vynechat racionální úvahu – vždyť naše víra je rozumná. A nemůžeme se také opřít jen o filozofické úvahy – vždyť naše myšlení se nutně projeví v jednání. I Písmo nás ujišťuje, že víra bez skutků je mrtvá (srov. Jak 2, 17).

Západní myšlení už od starověku chápalo Boha jako nejvyšší dobro. Podle Platóna idea dobra vlastní skutečné bytí, tato idea je nejvyšší a božská. Touto

myšlenkou se ve svém hledání pravdy inspiroval svatý Augustin. Dospěl k závěru, že všechny věci jsou dobré, protože je stvořil nekonečně dobrý Bůh. A protože on dává všemu bytí, nelze zde předpokládat nějaký opačný, tedy špatný princip. Lidská vůle nutně touží po dobru. Žádné konečné dobro však nedokáže definitivně uspokojit lidskou vůli. Augustin tuto zkušenost, společnou nám všem, trefně shrnul ve vyznání: "Stvořil jsi nás pro sebe, Pane, a neklidné je naše srdce, dokud nespočine v tobě" (Vyznání I, 1).

Může nekonečné dobro, které všemu dává bytí a je zároveň naším cílem, být méně než dobro osobní? Pokud je tedy tato dobrota bytost, nic nám nebrání nazvat ji nekonečnou láskou. Idea dobra se stala blízkou i františkánské spiritualitě. Zatímco se Bůh v starozákonním zjevení – podle svatého Bonaventury – zjevuje nám jako ten, "který je", Nový zákon považuje dobro za pravé Boží jméno. Když náš učitel Kristus chtěl přivést k evangelijní dokonalosti mladíka, který zachovával Zákon, uvedl dobrotu jako hlavní a výlučné jméno Boha: "Nikdo není dobrý, jedině Bůh" (Lk 18, 19b). Dobro znamená darovat se. Bůh projevuje svou dobrotu ve stvoření časným a věčným způsobem. Jelikož je Bůh dobrota věčná a nekonečná, můžeme si představit

ještě dokonalejší darování se, při kterém darující dává druhému celou svou podstatu a přirozenost? Naším rozumem jsme takto vystoupili až na práh tajemství Nejsvětější Trojice, která je dokonalým společenstvím lásky.

Další františkánský myslitel a teolog bl. Jan Duns Scotus poznamenává, že Bůh, ačkoli je absolutně svobodný, nemůže být v postoji zcela odlišný od toho, co my považujeme za dobré a špatné. Každý možný řád, protože pochází od Boha, vyjadřuje jeho dokonalost. Bůh neudělá něco, co by nebylo pravdivé a dobré. Boží svoboda nikdy není svévolnost, protože Bůh je láska.

Stvořeni k obrazu Dobra

Protože člověk je stvořen k obrazu Boha, je jeho velmi dobrým dílem. A dobro je uzpůsobeno dávat se. V případě lidské bytosti by se dávání mělo stát vědomým a svobodným aktem – člověk se rozhoduje žít jako dar. A tady už vstupujeme do říše mravního dobra. Snad stojí za zmínku, že pokud chci být darem, z psychologického hlediska bude nutné, abych své vlastní bytí chápal jako dobré – vždyť jinak bych vlastně neměl co darovat. "Žít jako dar" se na prvním místě přetlumočí jako respekt vůči darování se ostatního stvoření – člověk je povolán spravovat a chránit zem – náš společný dům. Od přítomnosti ostatního tvorstva a všech ostatních věcí radikálně se však liší přítomnost druhého člověka.

Emmanuel Lévinas tvrdí, že tvář potřebného mi velí, protože se mi skrze ni zjevuje Bůh. Vzpomeňme si jen na podobenství o milosrdném Samaritánovi (srov. Lk 10, 30-37). Zraněný člověk, nacházející se mezi životem a smrtí, snad bez vědomí o tom, co se odehrávalo kolem něho, vstoupil do "zorného pole" putujícího Samaritána. Dobrodinec o ubožákovi nevynáší žádné předmětné soudy, je veden soucitem: "Bylo mu ho líto" (Lk 10, 33b). Mravní dobro se nám zde jeví jako kvalita chování u tohoto člověka. Dobrotu však připisujeme nejen jeho jednání, ale i jemu samému. Vždyť právě proto ho nazýváme "milosrdným" Samaritánem (italský a anglický překlad hovoří o "dobrém" Samaritánovi).

Mravní dobro charakterizuje člověka jako takového, tedy kvalifikuje jeho bytí v absolutním smyslu. V případě milosrdného Samaritána se přídavné jméno "dobrý" nevztahuje pouze na jistý aspekt jeho bytí, jako např. obchodník, cestovatel nebo příslušník národnosti (Samaritán). Je možné, že nebyl obzvláště schopným obchodníkem; je možné, že nebyl ani zkušeným cestovatelem; a podle některých svých současníků nebyl ani dobrým Samaritánem (vždyť pomohl nepříteli). Avšak přívlastek "dobrý" mu přísluší, protože se zachoval tak, jak by to měl udělat každý člověk. Mravní dobro tedy charakterizuje člověka v jeho podstatě neboli zjevuje pravdu (a proto autentičnost) bytí a jednání skutečně lidského. Tuto skutečnost odráží i běžný jazyk. O někom, kdo udělal něco mravně dobrého, řekneme, že se zachoval "lidsky". Nikdo se nestane ideálem lidskosti díky svým atletickým schopnostem, nadání či dovednosti. Podobně neposuzujme chování jako "nelidské", pokud si někdo z roztržitosti poplete jména osob, nebo pokud neumí plavat.

Láska představuje základ mravního jednání; proto Augustin neváhá nazvat ctnost řádem lásky. Láska lidí sjednocuje, vede je k vytváření společenství. Naše lidské společenství však vždy ponese stopy nedokonalosti; nikdy nedosáhne tu dokonalost sjednocení se, jaká je ve společenství Nejsvětější Trojice. Láska podle Edity Steinové působí na toho, kdo miluje, jak stimulující schopnost, která mu dodává mnohem více síly ve srovnání s energií potřebnou na prožívání lásky.

Poznání Boha spojené s milosrdenstvím

Mnoho lidí odmítá rozvinout dobro, vložené do jejich bytí. Spolu s Origenem bychom v člověku mohli rozlišit "obraz" a "podobu". Jelikož je člověk osobou, vlastní základní dobrotu a důstojnost, kterou bychom mohli pojmenovat "Božím obrazem". Tento obraz je nesmazatelný a nelze jej stupňovat, protože je "dán" lidskému bytí ve všech fázích jeho života. Je přítomen jak ve světci, tak i ve zločinci. "Podobnost s Bohem" je však svěřena lidské svobodě a může být více či méně dokonalá – tedy podle stupně, v němž se člověk stává darem.

Člověk nepřestává být osobou, protože svým bytím, které nemá ve své moci, je odpovědí na Stvořitelovo oslovení; svojí vůlí – poznamenává Romano Guardini – může se však postavit do rozporu se svou vlastní podstatou a stává se tak netvorem, jehož definitivním údělem je zatracení.

Augustin, rozjímajíc o dobrotivém Bohu, popisuje své vnitřní pocity: "Co je to, co mě osvěcuje a proniká mým srdcem, ale nezraňuje je? Chvěji se a hořím. Chvěji se, protože se mu nepodobám, hořím, protože se mu podobám "(Vyznání XI, 9). Uskutečňujíc dobro člověk vnitřně prožívá své přiblížení se k Bohu: stává se mu podobným. Člověk, který upřímně hledá Boha, se nemůže uchýlit k násilí. Náboženství (religio) je opětovným navazováním (religare) vztahu s Bohem. To je podstata náboženství. Papež František proto odmítá mluvit o islámském násilí. Vždyť ne všichni muslimové jsou násilníci; ne všichni katolíci jsou násilníci. I drobný skutek milosrdenství dokáže lidské srdce udělat vnímavým na Boží přítomnost.

Dobrota projevená v konkrétních skutcích

Papež František v duchovních cvičeních pro kněze zmínil člověka, který ve své zatrpklosti byl uzavřen a nekomunikoval s okolím. Když vážně onemocněl, byl hospitalizován v nemocnici. Knězi se později svěřil, že když jednou přemýšlel nad svým promarněným životem, pacient na sousední posteli ho poprosil o malou službu. Po čase přiznal, že tato prosba od neznámého člověka otevřela jeho srdce mocnému citu lidskosti, touze pomáhat druhým a také přijmout pomoc od Boha. Zemřel nakonec vyzpovídaný a smířený se sebou i s Bohem.

Svatá Edita Steinová, předtím, než konvertovala na katolickou víru, přiznává jistou přísnost a náročnost na druhé. Těžko promíjela selhání. Ale cesta k Bohu otevřela její srdce milosrdenství. Jedno svědectví říká, jak se Edita během transportu do Osvětimi starala o děti, jejichž matky hrůzou upadly do apatie.

Skutečná víra v Boha nemůže být izolována od žitého milosrdenství. Pochopil to i známý fyzik a myslitel Blaise Pascal. Po mystickém zážitku, který definitivně rozptýlil jeho pochybnosti a nasměroval ho na cestu víry, si na kousek papíru zapsal svůj Memorial, který nosil zašitý v obleku: "Bůh

Abrahamův, Bůh Izákův, Bůh Jákobův, a ne filozofů a moudrých. Jistota. Jistota. Pocit. Radost. Pokoj … Věčně v radosti pro jediný den uskutečňování (milosrdenství) na zemi." Zatímco Blaise Pascal umíral ve svém sídle, v sousední pokoji ošetřovali žebráka, kterého tento vědec potkal na cestě k doktorovi.

Poznání a chtění jsou vlastnosti, které nejsou od sebe bezprostředně odděleny. Ale poznání toho, o čem víme, že je dobré, nás nedělá nutně dobrými. Je to pro nás výzva o dobru nejen mluvit, ale ho i konat. Podle svatého Bonaventury je vůle dokonalejší než rozum. Zkáza v oblasti vůle je mnohem horší než zkáza v oblasti rozumu. Je horší Boha nenávidět než ho nepoznat. To by nás mělo motivovat ke skutkům milosrdenství, aby naše jednání svědčilo o víře v Boha, který je láska.

(podle KN)

Křivda přináší jed pomsty, ale nabízí kalich trpělivosti

Kdo by ji nezažil – křivdu a pak chuť po pomstě. Odmalička nás jako by provázela a vytvářela nepříjemné situace a těžkostí. Pokud totiž dojde k nespravedlnosti v našem životě, je velmi jednoduché podlehnout frustraci a vzbudit si jen jeden cíl – odplatu za každou cenu.

Byli jsme na šachovém turnaji, hrál jsem na čtvrté šachovnici a bránil barvy Partyzána Bardejov. Přestože jsme všichni hleděli většinou na 64 políček, přece nám kromě spokojenosti našeho trenéra šlo i o něco jiného – o prestiž v klubu. Ale chtěli jsme samozřejmě i zaujmout některé pěkné šachistky. V té chvíli jsem hrál s jedním malým chlapcem. Už jsem se těšil, jak si připíšu další bod a zejména, že mu rychle dám mat a pak se vysmátý půjdu dívat na šachovnice soupeřů a na "naše" děvčata. Právě jsem si připravil super tah – chyták. Ba, už jsem i viděl, že můj protihráč vidí přesně to, co jsem chtěl. Vtom k naší šachovnici popošel jeho trenér, jemně mého malého soupeře postrčil a upozornil ho na můj chyták. Úplně mi to pokazil. Namísto lehké výhry jsem se pak trápil a byl jsem rád, že jsem nakonec uhrál remízu. Z mého plánovaného vítězného

"frajerského" úsměvu pochopitelně nic nebylo. Naopak, schytal jsem posměšky, že jsem takového slabého a malého hráče nedokázal porazit. Cítil jsem hroznou křivdu a hněv. Přestože jsem nahlas protestoval ihned po činu protihráčova trenéra, nebylo mi to nic platné. Trenér to s rozhodčími uhrál a mně zůstala pouze sucho v hrdle a hněv … Cítil jsem to jako nespravedlnost a byl jsem z toho frustrovaný.

Jak křivdu řešili světci

Je velmi jednoduché poddat se frustraci a stanovit si jen jeden cíl – odplatu za každou cenu: jen ať si ten druhý pořádně uvědomí, a nejlépe na vlastní kůži, jakou bolest nám způsobil. V daném okamžiku ani nedokážeme přemýšlet jinak. Pomsta se nám jeví jako rozumná reakce. Ale každý, kdo se dal někdy unést hněvem, brzy pocítil, že ve skutečnosti zapříčinil destrukci svého vlastního klidu a ztrátu radosti.

Někdo moudrý jednou řekl: "Hněv je jako upíjet jed, a přitom naivně věřit, že ten, kdo zemře, bude náš nepřítel." My, kteří jsme uvěřili v Krista a nazýváme se křesťany, jsme pozváni namísto jedu hněvu a pomsty pít z kalicha trpělivosti.

Dá se to vůbec?

Nevím, jestli mám říct "bohužel" nebo "díky Bohu", ale odpověď zní: "Ano." Tím, co prožíváme my, už prošli mnozí a zanechali nám příklad a svědectví, že křivda se dá snášet trpělivě a bez chuti po pomstě. Podívejme se nyní na některé z nich.

Například Jeanne Juganová, světice z konce 19. století, která jako sestra Marie de la Croix pomáhala při zakládání řádu Malých sester chudoby. Stála na začátku péče o staré a nemocné, chodila a žebrala pro ně a trpělivě se k nim skláněla. I své spolusestry k tomu vedla do okamžiku, dokud ji jejich nový duchovní vůdce, kněz Le Pailleur, nevyměnil a její zásluhy za vznik řádu nepřipsal sobě. A co udělala Jeanne? Něco neskutečného: nenásledovaly žádné hádky, žádné přesvědčování ani ješitnost, ba ani bědování a stížnosti na to, co

se jí stalo. Zůstala tiše ve službě po celých 27 let! Teprve po její smrti pravda vyšla najevo.

Můžeme klidně pokračovat životopisem sv. Jana z Kříže. I u něj nacházíme nemalý důkaz trpělivého snášení křivdy. Když ho spolubratři v řeholi ponižovali a na více než osm měsíců uvěznili v klášteře, neuchýlil se k pomstě, ba "špatnou komunitu" ani neopustil. Místo toho pokračoval v reformě a přinášel díla plná pokoje, moudrosti a pokory.

Svatá Terezie z Lisieux zase ve své autobiografii Příběh mé duše píše o svých útrapách s matkou představenou: "Naše matka, často nemocná, měla málo času zabývat se mnou … Vím, že mě velmi milovala a říkala o mně leccos dobrého, nicméně Pan bůh dopouštěl, že ačkoli nevědomky, byla velmi přísná. Kdykoliv jsem se s ní setkala, vždy jsem před ní políbila zem." (V poznámce je vysvětleno: "Protože jí udělila napomenutí.") Matka představená jednou například zareagovala takto: "Je vidět, že naše chodby zametá patnáctileté dítě!" Jindy zase, i když se Terezie snažila dělat si své povinnosti svědomitě, z úst matky představené zaznělo: "Ale vždyť to dítě vůbec nic nedělá!" Ponižující slova a přístup představené však Terezii nezlomily. Spíše naopak, byly pro ni příležitostí k trpělivému snášení křivdy a všechno to obětovala za duše hříšníků a kněží.

Kolik z nás by se v podobných situacích sesypalo nebo se dali unášet hněvem! Kolik by dokázalo pokračovat dále v pokoře, tiché službě a žití lásky? Kolik z nás by po tom, co prožili tito lidé, nepropadlo bolesti z vnitřního zranění?

Dostáváme se tak k podstatné otázce: Kde zmiňovaní světci nabrali sílu a chuť krášet a trpělivě zvládat jednotlivé křivdy?

Zdroj vnitřní vyrovnanosti

Odpověď bychom mohli najít v jejich duchovním životě. Přesněji řečeno – v aplikování toho, co četli v Písmu a potom promeditovali. V Písmu totiž najdeme nemálo citátů, které povzbudí a vedou člověka v čase bolesti a křivdy. Není to jen známý, a tak často citovaný výrok z Matoušova evangelia: "Slyšeli jste, že bylo řečeno: Oko za oko, zub za zub! Ale já vám pravím: Neodporujte zlému" (Mt 5, 38-39).

Povzbuzení trpělivě snášet křivdu nacházíme i na jiných místech: V Prvním Petrově listě například čteme: "K tomu jste přece byli povoláni. Vždyť i Kristus

trpěl za vás a zanechal vám tak příklad, abyste šli v jeho šlépějích. 'On nezhřešil a nikdo od něho neslyšel nic neupřímného.' Když mu spílali, on jim to spíláním

neoplácel, když trpěl, nevyhrožoval, ale ponechal vše tomu, který soudí spravedlivě." (1 Pt 2, 21–23). Nejednou jsme slyšeli i Ježíšova zcela jasná slova: "Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž každý den a následuje mě" (Lk 9, 23).

Kříž netvoří jen naše vlastní hříchy a s nimi spojené bolesti, ale i provinění jiných, které se nás bytostně dotýkají.

Příkaz trpělivě nést křivdu, jednoduše znamená nechat umírat své staré já, vlastní ambice i touhu po odplatě a žít s Bohem a v klidu. To je pochopitelně v rozporu s impulsy naší padlé lidské přirozenosti, a to nás děsí a i zlobí. Jde však o praktické žití evangelní výzvy "dát se vést jako beránek k zabití a neotevřít ústa".

Abychom to dokázali – nebo abychom se alespoň přiblížili k tomuto ideálu – potřebujeme přijmout výzvu pracovat na dvou skutečnostech: na trpělivosti a na milosrdenství.

Definice trpělivosti

O milosrdenství jsme slyšeli, věřím, už dost a zajisté mnoho toho ještě uslyšíme. Zastavme se proto v tomto okamžiku více u trpělivosti.

Na otázku, co je trpělivost, bychom našli nemálo odpovědí. Kdosi ji definoval jako klidnou zdrženlivost při každé bolesti a těžké situaci; jiný jako sebeovládání, které neodplácí za špatné stejným dílem. Mně se však nejvíce líbí definice Milana Bubáka SVD: "Trpělivost je ctnost, která nám umožňuje udržet si klid mysli v přetrvávajících úzkostech života. Dovoluje nám vytrvat v zaměřování svých energií na pozitivní cíle i přes přetrvávající zklamání, omezení a trápení. Pomáhá nám být vyrovnanými v krizi a uchovat si duševní pokoj tváří v tvář množství dráždění a nervozitě, které do našeho života přicházejí den co den. Trpělivost nám poskytuje flexibilitu, kterou potřebujeme, abychom s její pomocí mohli najít nové cíle, které by stály za to, když nám jiné příležitosti, o které jsme se opírali, selhaly. Trpělivost nám umožní snést stav pokoření, aniž bychom upadli do hněvu, nebo překonat suchopárnost aniž bychom upadli do stavu otupělosti, vyprahlosti a apatie."

Trpělivost – jak tvrdí Bubák – není pasivní ctnost, ale právě naopak: abychom ji mohli žít, musíme být aktivní. Ale ne tak, jak nabádá emoce hněvu či chuť po pomstě, ale tak, jak nás zve Bůh ve svém slově, tedy: předat bolest i toho, který nám to vše způsobil, Božímu milosrdenství. Neboť – ruku na srdce – kdo z nás by dokázal být spravedlivý v odplatě? A dobře víme, že zlo plodí pouze zlo a zlo se dá léčit pouze láskou. Nic jiného nezabírá!

Sv. Augustin upozorňuje ještě na jednu důležitou věc: "trpělivost je společníkem moudrosti". Tak se dostáváme k poznání, že rozvíjet a pracovat na ctnosti trpělivosti znamená zároveň rozvíjet moudrost a lásku.

Aby hněv předběhla moudrost

Proč je při trpělivosti potřebná i moudrost? Je totiž mnoho způsobů, jak nás mohou lidé zranit. Někteří to dělají cíleně, ale jsou i tací, kteří ani netuší, že nás svým slovem, skutkem či postojem zranili a zanechali v nás bolest, která vytlačuje na povrch náš hněv. Oči hněvu však nevidí dobře! Proto je musí předběhnout moudrost a láska.

Nedávno jsem seděl ve Važci s Markem Uličným, knězem Spišské diecéze odpovědným za pastoraci mládeže. Vyprávěl o aktivitách v jejich diecézi. Mimo jiné přitom zmínil, že na jednom ze setkání na konci přednášky postupně vystupovali před mladé zástupci rodičů, zástupci učitelů a zástupci kněží. Jeden za druhým mladé veřejně odprošovali za bolesti, které jim způsobili jejich rodiče, učitelé i kněží. Ovšem, ne právě oni byli ti, co je zranili. Pro mladé to však byla jedinečná zkušenost. Mnozí z nich totiž až v té chvíli poprvé slyšeli, že je někdo, kdo si uvědomuje, že byli zraněni; kdo si uvědomuje, že jim jednáním či slovem způsobil bolest a vyvolal v nich myšlenky frustrace, ponížení, hněvu a snad i chuť po pomstě.

Sám sebe jsem se pak v duchu ptal: Kolika jsem ublížil já? A kdo jim za mě vyslovil slova lítosti a prosbu o odpuštění? Nezůstal jsem jen při úvahách. Přivedlo mě to k modlitbě: "Pane, odpusť mi moje provinění, zahoj rány, které za sebou zanechávám v srdcích jiných, a dej mi trpělivost při snášení křivd. Amen."

(podle KN)

Korupce – proč je z morálního hlediska nepřípustná

Hříchy proti 7. Božímu přikázání *NEPOKRADEŠ*! jsou proti ctnosti spravedlnosti. Patří mezi ně i korupce, kdy pomocí finančního daru, služby či pomoci chceme získat výhodu, na kterou nemáme právo. Korupce kazí nejen kvalitu práce, ale i mezilidské vztahy.

Vážená redakce,
v souvislosti s politickou nominací či předvolební kampaní prezidentských kandidátů se v médiích často skloňuje slovo "korupce". Mohli byste objasnit obsah tohoto slova i skutek z hlediska sociálního učení Církve? Proč je to hřích? S kterým přikázáním Desatera souvisí? Děkuji.

Zoltán

Milý Zoltáne,
Kniha Exodus doporučuje nepřijímat dary, "neboť úplatek oslepuje i ty, kdo mají oči otevřené, a vede k překrucování záležitostí spravedlivých." (Ex 23, 8). Katechismus Katolické církve definuje korupci jako čin, "kterým se mění úsudek těch, kteří mají rozhodovat podle práva" (KKC, 2409), jde tedy o finanční dar, službu či pomoc, jejichž cílem je získat výhodu, na kterou nemáme právo, nebo se vyhnout trestu, který člověku hrozí.

Není vždy jednoduché rozlišit mezi darem a pokusem o uplácení. Například podnikatel přispěje na kampaň politické straně. Je to projev jeho občanské angažovanosti, kterému leží na srdci dobro společnosti, a proto podpoří konkrétní politickou stranu? Nebo je to investice, za kterou bude požadovat různé výhody, například ve formě státní zakázky? Křesťanská morálka připomíná, že dar již není darem, pokud dělá člověka nesvobodným

v jeho rozhodování. Tyto skutky lze těžko navenek rozlišit, neboť při nich rozhoduje úmysl srdce a ten často není jasný.

V případě korupce je třeba rozlišovat dva subjekty: toho, kdo peníze nebo službu žádá, a toho, kdo peníze nebo službu nabízí. Ten, kdo žádá, vynucuje si a přijímá úplatek, koná vždy nemorálně. Pokud ho žádá nato, aby se něco uskutečnilo proti vlastním povinnostem, tak přidává další hřích. Osoba, která svévolně nabízí úplatek, dopouští se nespravedlnosti, i kdyby chtěla tímto činem dělat dobro. Jediný případ, kdy by byl úplatek eticky přípustný, je hrozba násilí nebo vydírání. Musí být však splněny podmínky; subjekt nemá jinou možnost, jak dosáhnout dobro, které je pro něho nezbytné. Zajímavostí je, že takové nedobrovolné placení může být morálně nezapočitatelné, ale neznamená to, že občanská spravedlnost ho za to nemůže potrestat.

V každém případě korupce je hříchem proti sedmému Božímu přikázání *Nepokradeš!* a je to hřích proti spravedlnosti. Společenské důsledky tohoto zla jsou nedozírné, nerespektují zásluhy nebo osobní schopnosti jednotlivce. Tato skutečnost často demotivuje lidi pracovat na sobě a zdokonalovat se. Například si stěžujeme, že je umění sehnat dobrého mistra a všichni jen "fušují". Je to způsobeno i tím, že ne reference a kvalita vykonané práce rozhodují o přidělení zakázky, ale úplatek. Následkem toho upadají mezilidské vztahy, osoby a instituce se pouze podezřívají.

Dobrý úmysl dárce lze považovat za úplatek a skandalizuje se. Lze tedy kohokoli a leckdy obvinit a poškodit jeho dobré jméno. Stává se, že "zloděj křičí: chyťte zloděje". Korupce nutí uzavírat nové smlouvy, vytvářet zákony, zpřísňovat kontroly, což vnáší do společnosti byrokracii a dusí se iniciativa. Množství pravidel znechucuje občanskou společnost a v konečném důsledku se na ně hledí jen jako na prostředek, který mocným umožňuje chovat se korupčně.

(podle KN)

Praní špinavých peněz - proč je to špatné

I peníze, které pocházejí z nekalé činnosti nebo nebyly zdaněny, se mohou dostat opět do oběhu. Praní těchto peněz začíná platbou v hotovosti za zboží a služby nelegálního charakteru, vloží se do banky a očištěné se dále investují.

Vážená redakce,
v souvislosti s daňovými povinnostmi bych chtěl poznamenat, že i u nás žijí lidé, kteří se obohacují pochybnými cestami. Neoprávněně nabývají velký majetek, který získali z nekalé činnosti nebo různými podvody, a peníze zhodnocují dalšími investicemi. Mohli byste v této souvislosti vysvětlit podstatu praní peněz, jaký to má dopad na ekonomiku a proč je to nemorální? Děkuji.

Richard

Milý Richarde,
váš postřeh je výzvou poukázat na tento závažný problém. Úvodem je třeba vyjasnit, co vyjadřuje pojem "špinavé peníze". Pod tímto označením rozumíme dva druhy peněz: za prvé – jsou to takové peníze, které pocházejí z činností, které se příčí zákonu nebo lidské morálce; zadruhé – pocházejí z legálních činností, ale tyto peníze nebyly zdaněny. V prvním případě jde o příjmy z kriminální činnosti. Patří sem zejména příjmy z krádeží, vydírání, obchodování s drogami, z obchodování s lidmi, z nelegálního obchodu se zbraněmi, z nelegálních her, prostituce, finančních podvodů, úplatků, pašování zboží, převaděčství lidí, ilegálního zaměstnávání osob. V druhém případě "špinavé peníze" sice pocházejí ze zdrojů, které patří mezi legální činnosti, ale nebyla z nich zaplacena daň. Nelegální peníze se vyznačují tím, že mnohé operace probíhají v hotovosti, aby se nedaly vystopovat činnosti, které jsou v rozporu s morálkou nebo právem.

Pod pojmem "praní špinavých peněz" rozumíme snahu dostat nelegální peníze do legálního oběhu tak, aby se zakryl jejich ilegální původ. Tento proces se odborně označuje jako "legalizace výnosů z trestné činnosti".

Praní peněz probíhá s určitými zákonitostmi. Jednou z nich je, že zainteresované osoby se snaží proniknout do takových oblastí podnikatelské činnosti, kde se pracuje s hotovostními operacemi, aby se smíchaly nelegální a legální zdroje. Potenciálními partnery jsou například restaurace, kasina, směnárny, banky a podnikatelé, kteří ochotně přijímají hotovost, například v oblasti obchodu s nemovitostmi, s cennými papíry, se šperky. V praxi se vyskytuje i zakládání "stínových společností", které mají za úkol s využitím fiktivních transakcí vytvářet zisky, které kryjí skutečný původ nelegálních peněz.

Praní peněz probíhá ve třech etapách. Začíná se platbou v hotovosti za dodání zboží nebo služby nelegálního charakteru. Následně se hotovostní prostředky umisťují do banky, aby se v druhé etapě ztratil přehled a vazby mezi původním zdrojem peněz. Ve třetí etapě dochází k integraci nebo k repatriaci peněz, když se dodá zdánlivá legitimita penězům původně pocházejícím z trestné činnosti. Očištěné peníze se používají na nákup nemovitostí, zakládání podniků, nadací a v této fázi se majetek jeví jako zákonný. Problémy v rámci boje proti praní špinavých peněz představují zejména rozdílné přístupy jednotlivých zemí k této problematice, jakož i přístup k prokazování původu peněz. Pokud například neplacení daní v některé zemi není porušením zákona, pak jen těžko lze očekávat spolupráci v oblasti potlačování uvedeného jevu. V mezinárodním, měřítku se problematice boje proti legalizaci příjmů z trestné činnosti věnuje instituce FATF (Financial Action Task Force). V podmínkách Evropské unie platí od roku 1993 směrnice Č. 91/308 / EHS, na jejímž základě musely všechny členské státy sladit svou legislativu v oblasti boje proti praní peněz. Jde zejména o povinnost identifikovat majitele peněz, oznamovat podezřelé finanční operace a stanovit okruh povinných subjektů (banky, realitní kanceláře, kasina a jiné). Prokazování původu peněz by mohlo značně omezit nebo odhalit praní peněz, které má negativní vliv na společnost i na ekonomiku, protože souvisí s trestnou činností. Za nemorální lze špinavé peníze považovat zejména proto, že pocházejí z kriminálních činností a mohly by být nástrojem ekonomické moci v nesprávných rukách.

(podle KN)

Pro zamilované

"Pokud se mi chceš svěřit, udělej to úplně. Daruj mi svůj sen."
Ligabue

JAK TO ŘÍCT?

„Měl jsem s ní rande. První rande. Viděl jsem ji přicházet, posadila se vedle mě a usmála se. Byla trochu rozpačitá. A já také. Nevěděl jsem, co říct, co dělat, byl jsem jako zaseknutý. Jaká hrůza! Najednou jsem popadl odvahu za pačesy a pomyslel jsem si: stačí, abych byl upřímný! Pevně jsem se jí podíval do očí a řekl *jsem: ‚Mám tě rád.' Ona se usmála. Chytili jsme se za ruce a od toho okamžiku jsme se už nepustili."*

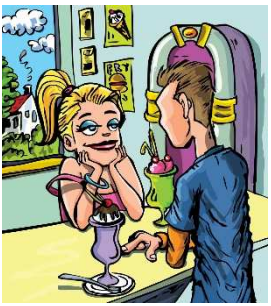

Každý má svůj vlastní způsob vyjadřování, poznamenal by kdosi. A má pravdu. Tvůj způsob vyjadřování pocitů nebo řešení každodenních situací, je opravdu jedinečný, neopakovatelný. Tak jako ty. Každá lidská bytost jinak mluví, křičí, raduje se, zoufá si, truchlí. A i když nastane okamžik, kdy chceme člověku, kterého máme rádi, říct: "Mám tě rád," používáme odlišné způsoby: od toho nejzávažnějšího až po ten nejkomičtější a nejněžnější. Důležité je působit přesvědčivě, dokázat slovy vyjádřit to, co nám šeptá srdíčko. (Pozor, srdíčko ne proto, že by bylo maličké, ale proto, že touží po ochraně!)

Existují kouzelné formulky? Určitě ne. Ale i tak se dá trošku poradit tomu, kdo se chystá "vyznat svou lásku".

Od slov…

Jsou nejpoužívanější, nejjednodušší, nejpropracovanější. Někdo je vysloví nahlas, jiný raději použije verše nějaké písně, básně, jiný je napíše na kousek papíru, smotá ho do kuličky a hodí. Chlapci mají obvykle méně problémů než dívky, jsou otevřenější, rozhodnější (a méně něžní). Hned přejdou k věci: "Chceš být mou dívkou?" "Chceš se mnou

chodit?" Někdy jsou zmateni; ale dokážou být upřímní. A toto se holkám bezpochyby velmi líbí. A tak zatímco chlapci se odvážně chopí činu, dívky vyčkávají. Ať už vinou tradice, která přisuzuje "první krok" chlapcům nebo proto, že se jim líbí, když jim dvoří, když jsou středem pozornosti, nebo prostě proto, aby trochu potrápily chlapce nejistotou! Ty emancipovanější a iniciativnější se pokoušejí postavit do role chlapce: "Líbíš se mi." Reakce? Nejprve rozpaky na straně chlapce a potom… se mezi nimi může rozvinout nádherné přátelství. Vždyť vyznání lásky jsou v podstatě pouze formalitou!

…ke gestům

Avšak ne všichni dokážou slovy vyjádřit to, co cítí. Může to být způsobeno plachostí nebo strachem, že se nám vysmějí, že nás nepochopí nebo špatně porozumí. A tak se utíkáme ke gestům; důležitým, něžným, plachým a zároveň neodolatelným gestům. Kazeta s romantickou písní, květ zastrčený do kapsy na kabátě. Gesta jsou rozmanitá. Stačí vědět, co se tomu druhému líbí, zalovit v jeho snech a je to. Na vyjádření velkých citů nikdy nejsou zapotřebí velká gesta. Stačí málo! Jednoduchost a radost spojené se skromným dárkem získají srdce lehčeji než vagón vzácných kamenů.

…k spontánnosti

Položit plachou otázku: "Chceš se mnou chodit?", podstrčit pod lavicí lístek se slovy: "Mám tě rád," jít se projet na kole s člověkem, kterého máme rádi, to jsou některé z možností, které lze použít. Prostě to tak funguje. Ale je třeba je dochutit tajnou přísadou, která sjednocuje slova, gesta i srdce. Je to spontánnost. Je důležité být sám sebou; nebát se, že se zesměšníte, nechtít se zdát krásnějšími a přitažlivějšími. Tajemství dobytí? Jednoduchost. Recept na štěstí a na vztah s tvým chlapcem či dívkou je uvnitř tvého srdce. Vše, co je venku, je jen zdání. Trvá pouze chvíli a pak zmizí. A zůstaneš pouze ty. Neumíš pěkně mluvit, nerad dáváš dárky, a přece by si chtěl vyjádřit svou lásku? Buď sám sebou, když budeš s člověkem, kterého máš rád. Stiskni mu ruku a on určitě pochopí.

MINITEST – Jak to řekneš ty?

1. Člověk, o kterého máš zájem, stojí před tebou. Co uděláš?

a) nic! Jsem příliš rozrušený / á!
b) zavolám na něj a začneme mluvit
c) pošlu mu / jí lístek s básničkou

2. Při vyznávání lásky máš strach:

a) že se ti vysměje
b) že nebudeš dostatečně přesvědčivý
c) že odpověď bude ne

3. Jaký dárek bys mu / jí nejraději daroval / a?

a) zlatý prstýnek s vašimi iniciálami
b) vlastnoručně nakreslenou pohlednici se srdíčkem
c) obrovskou kytici květin

4. Na prvním rande sis řekl (sis myslel):

a) miluji tě
b) doufám, že se budeme mít opravdu rádi
c) na vyznání si počkáme, dokud nebudeme připraveni

B O D O V Á N Í

	1	**2**	**3**	**4**
a)	2	2	5	2
b)	5	8	8	5
c)	8	5	2	8

Od 8 do 16 bodů

Proč to hned přehánět s výraznými vyznáními a závaznými dárky? Není lepší zůstat obyčejnými a nechat lásku postupně dozrávat?

Od 17 do 24 bodů

Ačkoli i ty máš nějaké obavy, umíš udržet rovnováhu mezi touhou být "velkým", která tě vede k závazným gestům, a dospíváním, které tě naplňuje láskou k druhým.

Od 25 do 32 bodů

Přibližuješ se k druhým se spontánností a touhou být sám sebou. Nikdy neztrácej úsměv, neboj se otevřenosti ve vztazích, ani posuzování druhých. Nejdůležitější je zůstat sám sebou.

52 jednoduchých způsobů jak s dětmi mluvit o víře

29.
Uzdravujeme zraněné vztahy

Učení víry

- Ježíš odpustil Zacheovi a nechal se pozvat k němu na večeři.
- Pokáním a svátostí smíření se smiřujeme s Bohem a s druhými lidmi.

Podněty na poučení z každodenního života

- Když se spolu s manželkou / manželem rozhodnete obnovit přerušený vztah s příbuzným nebo se sousedem.
- Když vaše dítě někoho ve Společenství dráždí, zraňuje, bojuje s ním nebo mu něco ukradne.
- Když se vaše dítě stává sobeckým a není ochotné s nikým se podělit.

Vzájemné zraňování našich dětí nás může znechutit. Víme, že i přesto, že se navzájem omluví, zůstává v nich jakási nevůle a odpor. O smíření píše evangelista Lukáš v příběhu o **Zacheovi**, hlavním celníkovi, který profitoval ze svých rodáků a okrádal je, za což ho lidé nenáviděli. Ježíš ho nekárá hned, jak se s ním setká, ale nechává se od něj pozvat domů na pohoštění. V židovské tradici totiž stolovat s někým znamenalo, že proti tomu člověku nic nemáš a žiješ s ním v pokoji. To, že Ježíš jedl se Zacheem, znamenalo, že mu odpustil a že ho

přijímá. Na Ježíšovo láskyplné odpuštění reaguje Zacheus tím, že slibuje několikanásobně vrátit vše, co dluží každému, koho oklamal a podvedl. Ježíš nás učí, že i my máme pomáhat svým dětem smířit se s Bohem, jakož i navzájem mezi sebou. Společné rodinné stolování nám například také poskytuje skvělou možnost mluvit spolu a budovat lepší vztahy.

Začátek rozhovoru

Zorganizujte oběd, na který pozvete někoho, s kým chcete jako rodina, případně vaše dítě, obnovit vzájemný vztah. Vysvětli svému dítěti, proč zvete právě tohoto člověka (nebo více lidí) a co tím zamýšlíte dosáhnout. Popros svého syna nebo dceru, aby vám pomohli připravit útulné, pohodlné a radostné prostředí pro vašeho hosta. Co tak uvařit mu jeho oblíbené jídlo? Nebo pozvat i jeho rodiče, manželku / manžela nebo ještě někoho jiného?

Jak pozorně naslouchat

Ujisti své dítě, že nyní, ale i jindy ho vždy pozorně posloucháš, ať by ti říkalo cokoli – dobré nebo špatné. Vysvětli mu, že jeho čestnost a upřímnost jsou pro tebe mnohem důležitější než nějaká chyba, kterou udělalo. Nikdy své dítě nekritizuj, když je k tobě upřímné a čestné. Místo toho mu poděkuj za to, že ti říká pravdu, a pokuste se společně vyřešit, jak by mohlo svou chybu napravit a v budoucnu jednat podle toho, co nás učí Ježíš.

POVZBUZENÍ PRO VÁS

Doporučené čtení z Písma svatého

Ježíš se setkává s veřejným hříšníkem a odpouští mu: Lk 19, 2 - 9.

Co na toto téma říká Církev

Při rozhovoru se svým dítětem o pokání, odpuštění a smíření určitě použiješ i pojmy **nebe**, **peklo** a **očistec**. Katolická církev učí, že nebe, peklo a očistec nejsou fyzická místa, ale je to stav duše. Nebe je stav trvalé blaženosti ve společenství s Bohem. Peklo je stav definitivního odloučení se od Boha na celou věčnost. Prožívají ho ti, kteří se rozhodli odmítnout Boha. Očistec je stav přípravy pro ty, kteří jsou sice zachráněni, ale ještě ne zcela připraveni na setkání s Bohem. V tomto dočasném stavu jsou duše sice poznamenány

hříchem, ale obklopené Boží láskou, aby se mohli vrátit k Bohu v původním a dokonalém stavu, v jakém je stvořil.

Konáním skutků **pokání** a snahou **nahradit újmu** těm, kterým jsme ublížili, odstraňujeme následky hříchů ještě zde na zemi. Církev učí, že škodlivé následky hříchů můžeme pomoci odstraňovat i duším v očistci. **Odpustky**, získané za života, nám mohou pomoci setřít následky hříchů v očistci. Odpustek je modlitba nebo skutek, doporučený a schválený Církví, za účelem zmenšení škodlivých následků hříchu na duši. Odpustky lze získat pro sebe nebo pro duše v očistci, aby se co nejdříve dostaly do nebe.

Krátká modlitba s dítětem

Zapamatuj si, že Bůh chce, abychom žili s ním, ale také s ostatními lidmi v pokoji. Dává nám úžasný dar odpuštění a smíření. Poděkujme nyní Ježíši za to, že nám odpouští, a poprosme ho, abychom i my dokázali odpouštět druhým:

Drahý Ježíši, děkuji ti, že mi pomáháš
odpouštět druhým tak,
jak i ty odpouštíš mně.
Pomoz mi obnovit přátelství s lidmi,
kteří mě zranili
nebo které jsem zranil já, abychom společně
žili v pokoji.
Amen.

Co jsme prožili

Slavnost Těla a Krve Páně v Horních Loučkách

Je slunečná neděle 18. června. V naší farnosti se chystáme prožít slavnost Těla a Krve Páně. Tentokrát naše kroky vedou do Horních Louček. Na konci vesnice směrem na Skryje se nachází kříž, kde je již vše připraveno k zahájení slavnostní mše svaté.

V 10:30 jsou shromážděni věřící v hojném počtu na svých místech, aby se připravili ke slavení bohoslužby, vyslechli Boží slovo a účastnili se eucharistické oběti. Mši svatou celebruje otec Pavel. Při ní a také u jednotlivých oltářů zpívá chrámový sbor u kostela sv. Martina v Dolních Loučkách.

Eucharistické procesí se vydalo k farnímu kostelu v Dolních Loučkách

Po mši svaté se vydává eucharistické procesí obcí. V čele průvodu jdou ministranti, družičky, které sypou plátky okvětních lístků na znamení víry a lásky k eucharistickému Kristovi, muži s korouhvemi, otec Pavel s ozdobenou monstrancí pod baldachýnem, dále pak chrámový sbor, hudebníci a ostatní

věřící. Za doprovodu hudby a zvonků zpíváme písně k Pánu Ježíši a postupně přicházíme k předem připraveným čtyřem oltářům, kde je krátká pobožnost a požehnání.

Slavnost vrcholí ve farním kostele v Dolních Loučkách. Zde se účastníme adorace před vystavenou Nejsvětější Svátostí Oltářní a Svátostného požehnání.

Všichni společně prožíváme opravdu krásné nedělní dopoledne v blízkosti Svátostného Spasitele s velkými díky otci Pavlovi a všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na přípravě této křesťanské slavnosti.

Jana Jurná

Den otců

V neděli 18. června se na faře v Dolních Loučkách uskutečnil již 3. Den otců. Ten letošní se nesl v duchu jednoho starého vtipu: Potkají se dva kamarádi a jeden se ptá druhého: Už jsi byl v cirkusu? - Ne proč? - Jezdí tam nahá blondýna na bílém koni! - Hmm, tak to si tam zajdu, bělouše jsem neviděl nepamatuju! Nahá

blondýna sice nebyla, byla oblečená do dobového oblečení, ale bělouš byl nefalšovaný. Slečna Sandra Doležalová nám předvedla perfektní jízdu v dámském sedle a úžasnou drezúru svého koně. Po jejím vystoupení hrála celé odpoledne country kapela z Dubu nad Moravou a pro mlsné jazýčky byla připravena rožněná kýta a dobré pivečko. Každý táta dostal na památku placku (buton) s obrázkem táty s dětmi a na druhé straně otvírák s magnetkou pro upevnění do pohotovostní polohy na ledničku. Ti, co přišli, určitě nelitovali hezkého odpoledne.

BVK (Buďme věrní Kristu) 2017

Na začátku prázdnin se jako každoročně konal 14tidenní tábor BVK v Bukové u Protivanova pro děti z našich i spřátelených farností. Z počátku vše probíhalo báječně.

Den 1 - Po příjezdu všech účastníků jsme byli rozděleni celkem do tří týmů. Všichni jsme šli sbírat dřevo na večerní táborák. Každý večer jsme si společně zazpívali „Večerku“ a po rozdělení nočních hlídek se odebrali do svých stanů.

Den 2 - Hned po budíčku jsme běželi na rozcvičku. Vztyčili jsme vlajku, pak následovala snídaně. V dopoledním programu jsme hráli různé hry. Po obědě jsme se odebrali k další hře s poněkud nepříjemným koncem. Marek si zlomil ruku a bylo po zábavě. Když jsme dovečeřeli, stáhli jsme vlajku a šli spát.

Den 3 - V neděli ráno jsme se vypravili do Bukové na mši sv. Po návratu byl oběd a odpolední program.

Den 4 - Z počátku probíhal tento den jako každý jiný. Modlitba, snídaně, hry, oběd. Na večer se ovšem stáhli mraky a začalo nepředstavitelně pršet. Z vyschlého potůčku byla rázem řeka, z náměstíčka rybník a z nás všech oběti největší povodně od roku 1997. Tábořiště jsme museli opustit. Pan starosta Bukové pro nás měl přichystané suché místo v Kulturním domě. Tímto tábor skončil. Smutní jsme se rozjeli do svých domovů.

I přes nešťastné zranění a předčasné ukončení jsme si tábor užili.

Poděkování patří našemu panu faráři, všem, kteří se podíleli na stavbě a přípravě tábora, hasičům ☺ a Kristu za ochranu při evakuaci.

Natálie Matoušková

Poutě o prázdninách

Léto a prázdniny jsou nejenom časem dovolených, ale také obdobím, kdy se v našich farnostech konají poutě. V krátkosti si je připomeneme.

Všem, kteří se na přípravě poutí podíleli, patří upřímné poděkování.

Žďárec

V neděli 2. července v 9:30 se ve slavnostně vyzdobeném farním kostele sv. Petra a Pavla ve Žďárci konala poutní mše svatá. Jak se již stalo tradicí, obětní dary přinesly dívky (a letos nejenom dívky) v krojích. Po skončení mše svaté se před kostelem rozdávaly výborné koláčky.

Dívky v krojích přináší obětní dary

Skryje

Ve středu 5. července zaplnili věřící prostranství před kapličkou sv. Cyrila a Metoděje ve Skryjích, aby oslavili slavnost Slovanských věrozvěstů. Na mši svaté celebrované naším panem farářem P. Křivým se sešlo více než 250 věřících.

Prostranství u kapličky sv. Cyrila a Metoděje bylo zaplněno

Poutníci s Olší přichází ke kapličce sv. Cyrila a Metoděje ve Skryjích

Litava

V sobotu 29. července v 16 hodin odpoledne byla slavena poutní mše svatá k patronce kapličky svaté Anně na Litavě.

Poutní mše svatá na Litavě

Bor

V sobotu 12. srpna v 10:00 byla sloužena poutní mše svatá u kaple zasvěcené Panně Marii v Boru.

Slavnostně vyzdobená kaple Panny Marie v Boru

Horní Loučky

V sobotu 12. srpna v 15:00 jsme se shromáždili u kaple Nanebevzetí Panny Marie, abychom společně slavili poutní mši svatou, kterou celebroval otec Pavel. Jeho pěkná slova o Panně Marii určitě povzbudila každého z nás v našem dalším pozemském putování. Při mši svaté zahrála kapela "Vracovjáci."

Po skončení bohoslužby pan starosta Horních Louček poděkoval otci Pavlovi a všem, kteří pomohli s přípravou celého poutního dne a pozval všechny na taneční parket, kde bylo připraveno pohoštění a taneční zábava. Potom se u kapličky rozdávaly chutné koláčky.

I o letošní pouti jsme si popovídali, zavzpomínali a mnozí si s kapelou "Vracovjáci" i zazpívali. Počasí bylo pěkné, nic nebránilo dobré náladě poutníků. Domů jsme si odnášeli nezapomenutelné zážitky a mateřské požehnání Mariino nejen pro sebe, ale i pro naše drahé.

Jana Jurná

Poutní mše svatá u kaple Nanebevzetí Panny Marie v Horních Loučkách

Pouť Tišnovská Nová Ves

V sobotu 19. srpna dopoledne se ve slavnostně vyzdobené kapli zasvěcené Panně Marii v Tišnovské Nové Vsi konala poutní mše svatá, kterou celebroval pan farář P. Pavel Křivý.

První svaté přijímání v Dolních Loučkách

Neděle 20. srpna se určitě zapíše velkými písmeny do života Edity Bukalové, Tomáše Maloně a Kristýny Pochopové. Protože tyto děti splnily zadané úkoly o něco dříve než někteří jejich spolužáci, přistoupily v sobotu ke svátosti smíření, aby očistily svá srdce od hříchů a připravily je tak pro Pána.

Nedělní slavnostní mši svatou celebroval otec Pavel v 10:45. Děti poprvé přijaly Pána Ježíše do svého srdce a moc se na něho těšily. Přišly ve slavnostním oblečení, jejich oči zářily radostí a štěstím. A my ostatní jsme byli dojatí a vděční, že jsme mohli tak krásné chvíle prožívat s nimi. Děti obnovily křestní slib a své zapálené svíce, světlo Kristovo, zasunuly do předem připravených stojánků. Přečetly i přímluvy. Do čtení Božího slova a přímluv se zapojili také rodiče prvokomunikantů.

Pro naši farnost to byl opravdu velký duchovní zážitek. Upřímné poděkování proto patří otci Pavlovi za obětavost a trpělivost, rodičům, panu varhaníkovi, ministrantům a všem, kteří se zasloužili o pěkný průběh této slavnosti.

Provázejme tyto děti svými modlitbami, aby vždycky kráčely ve světle Boží lásky a nikdy se od Boha nevzdálily, aby nikdy nezapomněly na svůj slib, který daly Bohu, na svůj slavný den, kdy byly poprvé pozvány ke stolu Páně, k pokrmu lásky, aby to jejich první svaté přijímání nebylo zároveň i poslední.

Jana Jurná

Soustředění scholy

Poslední srpnový víkend jsme se vydali do kláštera Rosa Coeli v Dolních Kounicích. V pátek odpoledne jsme se ubytovali v příjemném prostředí bývalého kláštera premonstrátek, který provozuje Brněnské biskupství.

V průběhu víkendového setkání jsme se věnovali nácviku nových písní, poznávání historie města a modlitbě.

Vydali jsme se na místní křížovou cestu zakončenou kaplí sv. Antonína a Floriána a navštívili zříceninu klášterního chrámu.

Poté jsme v klášteře společně slavili mši svatou.

S Boží pomocí se budeme dále snažit Vás naším zpěvem těšit a povzbuzovat.

A pokud jsme Vás tímto článkem zaujali, budeme rádi, když se ke sboru připojíte.

Schola z Dolních Louček

Žehnání aut

V neděli 27. srpna proběhlo u kostela sv. Jiří v Olší žehnání aut, bicyklů a letos i koní. Po krátké pobožnosti jsme se rozešli ke svým dopravním prostředkům shromážděným na prostranství před kostelem. Pan farář mezi nimi procházel a kropil je svěcenou vodou. Majitelé aut dostali nálepku sv. Kryštofa (patrona všech poutníků, řidičů, cestovatelů), majitelé bicyklů pak nálepku Madonny del Ghisallo (patronky cyklistů).

Otec Pavel pokropil shromážděné dopravní prostředky svěcenou vodou

Po skončení žehnání následovala „spanilá jízda“ do Dolních Louček na faru, kde byl připraven výborný opékaný beran, točené pivo a další občerstvení.

R. Mašek

Pohled do historie

V pohledu do historie žďárecké farnosti jsme pokročili k roku 1975. Žďáreckou farnost v tomto období P. Stanislav Peroutka.

Zápisy ve farní kronice pro 70 léta minulého století jsou výrazně kratší. Proto se v aktuálním čísle farního zpravodaje budeme věnovat i roku 1976.

1975

Výměna krytiny nemohla být letos provedena, poněvadž krytinu, kterou jsme měli objenánu v cihelnách v Týně nad Vltavou, jsme obdrželi pozdě. Byla však přivezena – 14 tisíc kusů. Výměna odložena na jaro.

Počet přihlášených žáků do náboženství ve škole bylo v roce 1974/78 celkem 59. Vyučovalo se ve 3 skupinách po jedné hodině týdně. Za celý rok bylo podáno 11.915 sv. přijímání. Svátostí křtu bylo uděleno celkem 20. Uzavřeno 6 svátostných manželství a zemřelých bylo pohřbeno 15.

Koncem roku náš 94letý varhaník Frant. Hrdlička přestal hrát na varhany pro špatný zrak. Jeho místo zaujala učitelka v pensi, rodná sestra varhaníkova, slečna Antonie Hrdličková, která obětavě vede náš chrámový dětský sbor.

1976

V tomto roce jsme konečně provedli výměnu krytiny na kostele, vyměnili shnilé trámy na vazbě. Hlavní trámy – stolice – ta zůstala nedotčena. Při odkrytí střech se objevil nad presbytářem na jednom trámu rok 1794 – kdy byla dána nová vazba. Tento letopočet tam zůstal nedotčen. Vyměněny byly také okapové roury na kostele.

V tomto roce přistoupilo o něco méně věřících ke sv. přijímání. Uděleno sv. přijímání bylo 11 tisíc. Někteří denní hosté u stolu Páně odešli na věčnost. Narodilo se ve farnosti 7 dětí a byly všechny pokřtěny. Kromě toho bylo pokřtěno 8 dětí odjinud. Celkem tedy 15 křtů. Církevní sňatky byly uzavřeny jen 2, avšak čistě občanský sňatek se ve farnosti neobjevil. Na svaté pole bylo uloženo 16 zemřelých. Z toho 9 mužů a 7 žen.

V letošním roce byl opět silnější tlak na znemožňování výuky náboženství ve škole. Větší počet přihlášených žáků – celkem 65 – byl způsoben tím, že byla v Borovníku zrušena škola. Každým rokem, co jsem zde administroval, byly 3 oddělení pro náboženství. V roce 1976/77 byly povoleny jen 2 oddělení po 1 hodině týdně. Nepomohly žádné protesty a odvolání ze strany administrátora. Ani žádosti kapitulního vikáře, aby byly vzaty objektivní těžkosti v úvahu a mohly být 3 oddělení jako vždy předtím, nebyl brán zřetel.

Zpracoval: R. Mašek

Pověry ničící rodiny

Pokračujeme v našem povídání o pověrách, které považujeme možná za legraci, ale přesto jsou vyjádřením našeho odvrácení se od Boha.

Pověry spojené s úmrtím

Odchod nebožtíků

Představy a praktiky, které souvisejí se smrtí a pohřbením mrtvých, patří všude na světě k těm, které se mění nejtíž a nejpomaleji. Proto se v jejich případě můžeme setkat se starobylými zvyky, které přetrvaly dlouhá staletí téměř beze změny.

Ve vyprávěních například můžeme najít motiv "oferu", tedy vkládání mince nebo peněz do rukou nebožtíka. Tento souvisí s představou, která se pravděpodobně datuje mnohem dříve než staroslovanské náboženství, a kterou můžeme najít i v řeckých mýtech. Podle ní se duše po smrti dostává k záhrobní řece nebo k jezeru, přes které se má převézt na druhý břeh – na jiný svět. Mince v ruce má posloužit na zaplacení převozníka. Proto se v některých lokalitách tento zvyk nazývá také "na převoz".

Předzvěsti smrti

Exaktní a nevysvětlitelné duševní pocity, předtuchy, se odrážejí i ve formě konkrétních a skutečných jevů. Příznaky blížící se smrti - jako směs reálných přírodních jevů a do nich vmísených iracionálních duševních znamení - vnímá lid ve formě smyslových vjemů, jako jsou vnímatelné projevy konkrétních živých bytostí a předmětů, např. jejich pohyb, zvuk apod. Věří, že pokud pes hrabe před domem, když vyje, pokud kočka mňouká, pokud pes a kočka vzrušeně běhají nahoru-dolů, když domácí zvířata nemají pokoj, pokud sýček houká, pokud pták naráží na sklo okna, znamená to, že někdo umře v domě nebo v blízké rodině. Totéž znamená i praskot postele, spadnutí a rozbití sklenice, hlučné prasknutí skla na obraze, rychlé nečekané otevření dveří nebo klapnutí kliky, šramot nábytku v pokoji, tupý zvuk bouchnutí o zeď. Pokud vyletěli tři

holubi z jednoho domu, tak v něm někdo zemřel. Pokud spadl ze skříně kukuřičný klas, tak v jiném domě ve vesnici zemřela tchyně. Ve významné dny

zvěstoval nezvyklý pohyb domácích předmětů blízkou smrt: v den Lucie byl rozbitý pohár předzvěstí smrti sedláka. Některé sny byly předzvěstí smrti: sny o trhání zubů, o chlebu, máčení konopí, snášení snopů, o černém mraku nebo bílé barvě znamenaly, že někdo z rodiny zemře. Úmrtí si mohl člověk zapříčinit i sám, například pokud uhodl, která je jeho hvězda a ukázal na ni prstem, pokud první rozložil oheň v nové peci, vyťal zdravý ovocný strom apod.

Usnadnění skonu

Po skonu zahalili zrcadlo nebo ho obrátili ke zdi, protože kdyby se v něm smrt viděla, v krátkém čase by přišla znovu, nebo by se v něm mohl vidět zesnulý a stále by se vracel. Pokud byly v místnosti prázdné nádoby, obrátili je dnem vzhůru, aby se duše do nich nemohla schovat. Otevřeli okna, aby jí nic nepřekáželo v odchodu.

Umytí zesnulého

Umyli ho co nejdříve: voda, ručník, hřeben a jiné předměty, které při tom použili, se staly pro všechno živé škodlivé, ba zhoubné, proto je zakopali na odlehlé místo nebo jinak zničili. Slámu, na které ležel, spálili.

Ukládání do truhly

Do ní se nesměla dostat kožešina, neboť by vyhynuly ovce. Ze stejných příčin, pravda, ve vztahu k drůbeži, nesmělo být na polštáři peří. Místo něho dávali hobliny. Do truhly dávali k mrtvému chléb a peníze, aby se měl za co na druhém světě vykoupit. Zatím co mrtvý ležel narovnaný doma, rodina celou noc bděla. Lampy svítily, což se odůvodňovalo tím, že nebožtíka i tak čeká věčná

tma, ať má tedy alespoň v posledních hodinách na zemi kolem sebe světlo. Stávalo se, že muž si lehal na noc do stejného pokoje, kde ležela natažená jeho mrtvá manželka. Ve většině míst po uklizení a po umytí podlahy spala rodina v témže pokoji už první noc po pohřbu. Na první noc po pohřbu kladli sklenici s vodou na stůl v předním pokoji. Pokud ráno chybělo z vody, domnívali se, že se z ní napil nebožtík, neboť měl žízeň.

Úmrtí sedláka

Po jeho smrti se domácí báli, aby si majetek nevzal s sebou. Proto k němu položili peníz, který symbolizoval jeho vyplacení z rodinného majetku. Na středním Slovensku hned po úmrtí šli pozůstalí do stáje a řekli: "Hospodář neumřel, pouze spí." Nový Hospodář měl dobytku říct: "Já jsem váš nový hospodář." Jinak by statek uhynul.

Tryzna

Po pohřbu pozůstalí navařili dlouhé a tenké noky, aby dlouhou dobu neměli mrtvého v domě. Vařily se makové a brynzové halušky. Makové proto, aby mrtvého nežvýkali červi. Porci halušek vynesli i mrtvému na hrob. Pokud byl milovníkem nápojů, zanesly mu i pálenku nebo mu ji položili do rakve.

Ubrus ze stolu, u kterého kázal kněz, hned poskládali a odložili, aby v domě dlouhou dobu nebyla rakev. Vodu, v níž umyli mrtvého, vylévali na nepřístupné místo, aby neškodila živým.

Po pohřbu

Nesmělo se ublížit ani velkým nočním motýlům, létajícím kolem lampy, neboť podle pověry v nich byla duše mrtvého člověka. Duch se vrátil a obletoval obyčejně proto, že nesplnili žádost, kterou projevil zaživa, např. s čím ho mají pohřbít. Mrtvý si stěžoval, i když rodina nerespektovala jeho požadavky ohledně majetku, pokud nectila jeho památku. Rozšířená byla i pověra, že nebožtík chodí za svou opuštěnou láskou a bere ji s sebou. Nejedna mrtvá duše chodila zpět proto, aby pokračovala v obvyklé práci nebo ji dokončila, např. soustavně chodila přist nebo uklízet svůj pokoj. Někteří zemřelí se vraceli pro statek či nádvoří. Narušování záhrobního klidu znamenalo vyvolání zlomyslného mátožení, pomstychtivých návratů ze strany nebožtíků. V současnosti je

nejznámějším pravidlem pověrčivý zákaz trhání květin z hrobu. Příčina je v tom, že květiny na hrobě rostou z mrtvého těla. Kdo trhá květiny na hrobě, otrhává mrtvé tělo, proto nebožtík protestuje, chytá záškodníka za nohy a chce ho svalit na zem. Pokud někdo natrhal květiny na hřbitově, v noci za ním přišli obyvatelé hrobů a třásli jeho postelí. Mrtví se pomstí zloději květů i tím, že ho zbaví čichu. Kdo odtrhne nebo odnese květ z hřbitova, narušuje pokoj mrtvých duší, poškozuje a krátí je na oprávněném vlastnictví. Pověra také zakazovala stoupnout na hrob, protože to znamenalo šlapat po mrtvém. Podle pověry někteří nebožtíci, kterým něco neudělali po vůli, chodili v noci škrtit pozůstalé. Lidová pověra předpokládala i to, že mrtvé duše straší na hřbitově kolemjdoucích, proto se lidé báli v noci procházet hřbitovem a raději ho zdaleka obcházeli.

Ochrana před návratem a strašením

Lid vymýšlel různé metody obrany, aby mrtví svými mátožnými návštěvami nerušili jeho klid. Odstřihávali mrtvým svazek vlasů nebo kus nehtu, který pak nosili stále s sebou v peněžence nebo tobolce. Takto se cítili v bezpečí, nemuseli se bát, že duch je bude strašit. Obranu poskytovala jakákoliv maličkost pocházející od mrtvého (např. kousek kůže, prsten z prstu mrtvého atd.). Dokud nebyla truhla zavřená, odstřihávali kus ze smuteční přikrývky nebo před spuštěním rakve do jámy si odstřihli kousek z vyčnívajícího bílého závoje. Pověry natolik ovládaly mysli lidí, že i mnohé přirozené nebo náhodné události připisovali působení mrtvých.

(příště výroční pověry)

Páté evangelium

8.

V těch dnech strávil celou noc řízením diskuse na shromáždění učedníků, na němž mělo být zvoleno dvanáct apoštolů. Řekl totiž: Nikdo nemůže vpravdě zastupovat jiné lidi, pokud ho oni sami nezvolí. Pak si k sobě zavolal ty, které shromáždění určilo.

V těch dnech vyšel na horu, aby se modlil; a celou noc strávil v modlitbě s Bohem. Když se rozednilo, zavolal k sobě své učedníky a vyvolil z nich dvanáct, které nazval apoštoly.

(Lk 6,12-13)

Potom vystoupil na horu, zavolal k sobě ty, které sám chtěl, a oni přišli k němu. A ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, protože je chtěl posílat kázat.

(Mk 3, 13-14)

V Lukášově a Markově vylíčení této události, z něhož vyplývá, že apoštolové prostě a jednoduše spadli z nebe, aniž bylo dotázáno celé společenství, má kořeny jedna z nejzhoubnějších nemocí, jimiž křesťanství trpí již celá staletí: autoritářství.

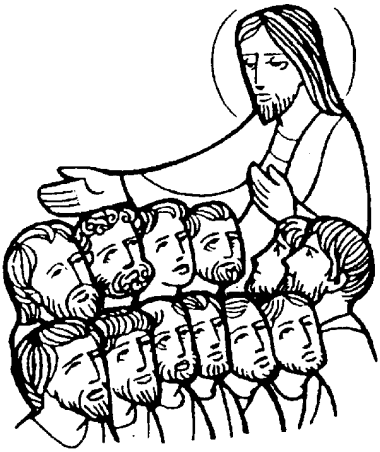

„Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás.“ Jak mohli biskupové, přesvědčení o svém mystickém vyvolení, odolat pokušení nevyvýšit vlastní mozek na klenbu nebeskou a neoznačovat vlastní myšlenky za pravé zjevení Ducha Božího? Tak si církevní pastýři navykli nepátrat po tom, co si lidé myslí, ale dotazovat se jen těch, jejichž mínění bude potvrzovat jejich vlastní názory. Nezdá se to, ale tento styl ovládl všechny úrovně církevní hierarchie, od asistentů v oratoři až po nejvyššího velekněze!

Je pravda, že nesprávná aplikace nějakého principu ještě nemusí znamenat, že princip sám není dobrý a pravdivý. A výsady by se neměly šmahem zavrhovat

jen proto, že mohou být zneužity: jinak by si lidé nesměli ponechat ani jazyk, ani pohlavní orgány.

Náš zlomek, v němž se poprvé prosazuje metoda volení církevních představitelů celým shromážděním, však chce vymýtit zlo u samého kořene. Kdosi spolehlivě prokázal, že moudrost nějakého shromáždění je nepřímo úměrná počtu účastníků: ta nejšílenější rozhodnutí všech možných diktátorů (kteří byli vždy těmi nejhorlivějšími zastánci myšlenky co nejširší volby) provázelo nezměrné nadšení ohromných, anonymních a nikomu neodpovědných davů, které při konečném zúčtování zmizely bůhvíkam. Náš případ to však není. Zde se jedná o společenství vedené Duchem Božím, které je tudíž obdařeno i jeho dary.

Páté evangelium nám předkládá úplně novou ekleziologii: úkolem evangelizovat a posvěcovat je přímo pověřeno společenství, nejen dvanáct apoštolů. Či lépe řečeno: apoštolově, které společenství posílá jako své představitele hlásat evangelium, plní své úkoly jménem všech bratří a z jejich pověření. Nejsou vlastně „apoštoly“ Kristovými, ale apoštoly „církevní obce“, která toto pověření dává, ale také ho může odvolat. Vidíme, že to je něco úplně jiného než tradiční, „pyramidální“ pojetí Církve. Stará, „aristokratická“ představa o tom, jak na sebe jednotlivá „poslání“ v Církvi navazují (Otec posílá Syna, Syn posílá apoštola, apoštol posílá biskupa a biskup je základem společenství věřících – představa po Francouzské revoluci neudržitelná), je nahrazena novým pojetím, demokratičtějším a modernějším.

Ježíš, apoštol nad apoštoly, jehož nám poslal Bůh Otec, se z tohoto pojetí poněkud vymyká, neboť se nezdá, že by své vlastní poslání obdržel od shromáždění věřících. Nezbývá než doufat v další pokrok teologických studií. Vždyť kdo se dnes odváží tvrdit, že se v nějaké jeskyni u Mrtvého moře nenajde ještě šesté evangelium, které nám v budoucnu umožní odstranit i tuto nesrovnalost?

*(z knihy **Páté evangelium**, Giacomo Biffi)*

V září má svátek jeden svatý, který však při reformě kalendáře z něho „vypadl“. Kdo to je?

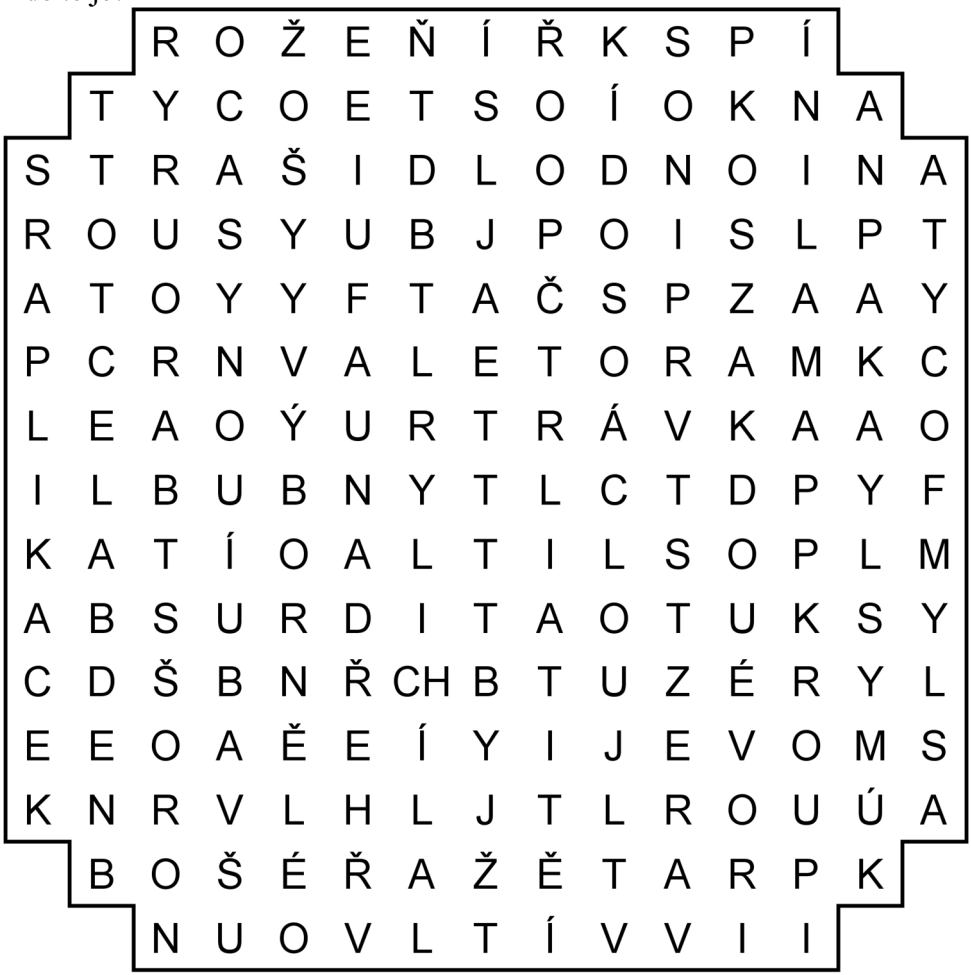

ABORT, ABSURDITA, ALIBI, ANION, APLIKACE, BATÁT, BĚHAT, BRANDL, BUBNY, CAPOT, ČERNOUŠEK, FAUNA, IROVÉ, KAPNA, KLANY, LVOUN, LYMFOCYT, MALINÍ, NEDBALEC, OCASY, ODCHYT, ODKAZ, OSTEOCYT, OVĚŘIT, OZVUK, PODPALUBÍ, POSLI, RETUŠ, ROTEL, ROUPI, ROURY, ROUSY, ROŽEŇ, SKIPY, SKŘÍŇ, SODÍK, SPORT, STRAŠIDLO, SURMA, SYKOT, ŠLECHTIC, TĚŽAŘ, TRÁVKA, TUNEL, TUZÉRY, ÚMYSLY, VĚJÍŘ, VÉVODA, VÝBORNĚ, ZERAV

MŠE SVATÁ

Přátelé chtějí být spolu. Při mši svaté se mi Ježíš dává ve chlebě života, mohu ho přijmout výjimečným způsobem. Neexistuje hlubší přátelství, než je toto.

Sem nakresli nebo nalep obrázek kostela, do kterého chodíváš na mši svatou.

Mši svatou nám daroval Pán Ježíš. Chce zůstat stále blízko nás a nepřetržitě nám darovat svůj život. Proto při Poslední večeři proměnil chléb ve svoje tělo a víno ve svou krev. Řekl: ***Toto je moje tělo, které se za vás vydává. Toto je kalich mé krve, která se prolévá za vás.*** Apoštolům přikázal, aby to dělali na jeho památku. Tak ustanovil svátost Oltářní. ***Osmisměrka ti prozradí, jak ji ještě nazýváme.***

Na mši svatou se máme dobře připravit. Je dobré, když přijdeme aspoň o 10 minut dřív, ztišíme se a snažíme se soustředit. Prosíme Ducha Svatého o pomoc, abychom mši svatou prožili naplno.

A	K	O	R	P	O	R	Á	L
I	D	E	U	A	CH	A	Ř	E
T	A	N	R	L	P	Ž	Á	K
S	B	I	E	A	Í	Y	T	C
I	L	S	T	R	T	T	L	I
R	A	É	K	I	E	Ě	O	O
K	N	A	K	Č	Í	V	S	N
A	E	CH	I	L	A	K	E	Á
S	L	Á	I	V	U	L	P	R

ALBA, KALICH, KORPORÁL, KŘÍŽ, KVĚTY, LEKCIONÁŘ, OLTÁŘ, PALA, PATÉNA, PLUVIÁL, REVERENDA, SAKRISTIA, SVÍČKA

Když se chystáme přijmout Pána Ježíše, musíme dodržet **eucharistický půst**. Co to znamená? Jednu hodinu před svatým přijímáním nic nejíme ani nepijeme - mimo vody a potřebných léků. Takto projevíme úctu Ježíši, kterého chceme přijmout do svého srdce.

Mše svatá má **čtyři** hlavní části.

1. Úvodní obřady - litujeme svých hříchů a oslavujeme Boha. Poprosíme Pána Ježíše o odpuštění, abychom mši svatou mohli prožít s co nejčistějším srdcem. Potom recitujeme nebo zpíváme Sláva na Výsostech Bohu.

2. Bohoslužba slova - Bůh k nám promlouvá skrze Písmo svaté. Pozorně poslouchám jednotlivá **čtení**. Jejich slova jsou určená pro každého z nás. Před čtením evangelia si kněz a i všichni lidé dělají malý křížek na čelo, ústa a srdce. V duchu prosíme Pána Ježíše, aby nám pomohl myslet, mluvit a milovat tak, jako on. Během čtení evangelia stojíme, abychom vyjádřili úctu k Božímu slovu a projevili svoji připravenost a ochotu plnit to, co od nás Ježíš očekává.

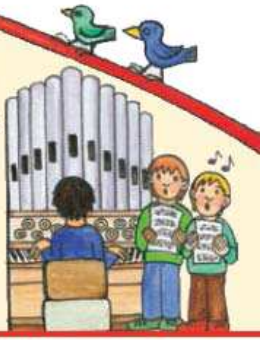

3. Bohoslužba Eucharistie - Ježíš se za nás v chlebu a víně obětuje a dává se nám za pokrm. Tato část mše svaté zpřítomňuje Ježíšovu oběť. Chléb se proměňuje v Ježíšovo tělo a víno v jeho krev. Kněz obětuje chléb a víno a společně i naše drobné dary a prosby - naši práci, dobré skutky, radost a především naši lásku. Při svatém přijímání se úpřimně spojujeme s Ježíšem. Dotýká se našeho srdce a zahrnuje nás svým dobrem a svou láskou. To nás vede k vděčnosti.
Když přistoupíme ke svatému přijímání, říkáme, že máme **plnou účast** na mši svaté. Každé další setkání s Ježíšem je pro naše přátelství velmi důležité.

Řekni Ježíši, jakou máš radost z jeho příchodu do tvého srdce i to, že chceš, aby byl vždy tvým přítelem:

4. Závěrečné obřady - v požehnání nám Bůh dává sílu být jeho svědky.
Během mše svaté prožijeme krásné chvíle s Ježíšem. On nás posílá, abychom o jeho lásce svědčili. Proto od kněze dostáváme závěrečné požehnání. Nezapomeň, Ježíš počítá i s tebou. Během mše svaté můžeme Pána Ježíše prosit a můžeme mu i děkovat. Tak bude naše víra a důvěra k němu ustavičně růst.

Na oltáři na obrázku jsou i věci, které tam nemají co dělat. Přeškrtni je.

Co nás čeká

Pouť v Rojetíně
Poutní mše svatá 9. září v 10:00 hod.

Pouť v Řikoníně
Poutní mše svatá 9. září v 16:00 hod.

Pouť v Ostrově
28. září v 15:00 hod.

Den seniorů
1. října v Pastoračním centru na faře v Dolních Loučkách, cimbálová muzika, dobré víno, …

Poslední slovo mají děti: Ježíš Kristus V

„Co dělal Pán Ježíš na Zelený čtvrtek v Getsemanské zahradě?"
„Sázel špenát!"

„Co začal dělat Pán Ježíš, když byl pokřtěn?"
„Začal kopat nohama!"

„Koho si vybral Pán Ježíš, aby hlásal jeho učení?"
„Účetníky."

Rozhovor tří dětí:
„Tu čepici jsem dostala od Ježíška!"
„Hm, na takový blbosti já nevěřím, já věřím v Pána Boha."
„To já taky chodím do kostela a tam je ten kříženej Pán Ježíš."

„Proč musela Svatá rodina utéct do Egypta?"
„Protože Herodes chtěl Ježíška nechat ukřižovat."

„Vyjmenuj podobenství, která Pán Ježíš vyprávěl."
„O deseti katechetkách…"

„Kdy byl seslán Duch Svatý?"
„O lednicích."

„Duch Svatý udělal z apoštolů holubičky."

„Když Pán Ježíš seslal apoštolům Ducha Svatého, tak se nad každým z nich usadil jeden ohnivý pták."

„Jak myslíte, že se Ježíš dorozumíval se svým Otcem?"
„Pomocí holubice."

(*z knihy* ***Poslední slovo mají děti****)*

©Farní zpravodaj, vydávají Římskokatolické farnosti Dolní Loučky, Olší a Žďárec
Redakční rada: P. Pavel Křivý, R. Mašek; Uzávěrka čísla: 27. 8. 2017
Určeno pro vnitřní potřebu farnosti. Neprodejné.
Kontakt: zpravodaj.mojefarnosti@seznam.cz